

צילום: גדי מלאכו

ይትባረክ
እግዚአብሔር
አምላክን አምላክ
እስራኤል አምላክ ለኩሉ
ክሥራሽ እግዚአብሔር ዘሥጋ
ዘገብረ አቡብይ ወመንክር
ወመድምም በሀቲቱ
ቅዱስ*:

יום הסגד

האמהרית או לטיגרית כדי שכל יחיד ויחידה יבינו את הדברים. בסיום התפילה הקייסים נשאו דרשות לאחדות, לשלום ולהדדיות, לשמירת מצוות תורת משה וטהרת הקהילה. אחר הצהריים כולם ירדו מההר בשירים, זמירות ונגינות וערכו סעודות גדולות שבהן אירחו את כל האורחים שבאו מכפרים רחוקים.

בירוסלם, בארץ ישראל, ביום הסגד אלפים מיוצאי אתיופיה וקהל רב ומגוון מכל הארץ עולים לירושלים, לטיילת שליד ארמון הנציב להתכנסות המרכזית. הקייסים והקהל נושאים תפילה המונית כפי שנהגו באתיופיה. הקייסים קוראים מן האורית בגעז ומתרגמים לאמהרית לציבור המתפללים. בתום התפילה מתקיים טקס ממלכתי ובו ברכות אישי ציבור וראשי המדינה. לאחריו כולם שבים אל בתיהם.

תופסי האורית בחוג למקרא הוא דגש בתוכנית המי"א ללימוד ומחקר של כתבי הקודש, מסורות התנ"ך, של קהילת ביתא ישראל. לתוכנית מטרות אקדמיות מובהקות ולא פחות מהן, מטרת חברתיות, לתעד, לשמר, ובעיקר לחקור, את מסורת התרגום והפרשנות לתנ"ך של הקייסים, מסורת השמורה אצלם רק בעל פה. בתופסי האורית עשרה סטודנטים, תשע בנות ובני ביתא ישראל, ובשנת תשפ"ב הכרזנו על **מבצע הצלה לתיעוד הקריאה באורית**. תוכנית הדגש משלבת לימודי מקרא עם הכשרה בגעז, באמהרית, ובאנתרופולוגיה לצורך תיעוד המסורות בעל פה.

יום הסגד חל בכל שנה בכ"ט בחשוון, שבעה שבועות (50 יום) אחרי יום הכיפורים. זהו חגם של יהודי אתיופיה שחגגו לאורך גלותם וחשפו אותו לחברה בישראל עם העלייה לארץ. בשנת 2008 חוקק חוק הסגד, שקובע כי המדינה תציין את החג בעצרת מרכזית וכי הוא יהווה יום בחירה לעובדים.

משמעות המילה סגד היא סגידה או השתחוות. יום הסגד הוא יום מיוחד בכך שחציו הראשון של היום הוא צום ותענית, וחציו השני הוא שמחה, סעודה ומשתה. לחג שלוש תמות מרכזיות: (1) יום חידוש הברית של העם עם האלוהים כפי שעשו שבי ציון בימי עזרא ונחמיה (נחמיה ח-ט), וכיוון שכך מוזכר בסגד מעמד הר סיני (שמות יט-כ, כד); (2) יום קהילתי, יום סליחה ומחילה וקירוב לבבות חברתי; (3) יום געגועים ותקווה לשוב לירושלים.

באתיופיה, יום קודם לסגד הוקדש להכנה והתארגנות. לקראת הסעודה המשותפת והמשפחתית, היו מכבסים בגדים ומתרחצים במים זורמים. בבוקר הסגד, כולם לבשו לבן, ועלו בצום להר גבוה עם ספרי האורית (שבה כלולים: התורה, יהושע, שופטים ורות) לתפילה משותפת נשים וגברים. על ההר נשאו תפילה מיוחדת ליום הסגד, קראו את מעמד הר סיני ועשרת הדברות בספר שמות, וכן קטעים מספר נחמיה. הקייסים (המנהיגים הרוחניים) קראו מתוך הספרים הכתובים בשפת הגעז ותרגמו את שקראו לציבור המתפללים לשפה

בברכה,

פרופ' דלית רום-שילוני, החוג למקרא

יוזמת ומנהלת תופסי האורית dromshil@tauex.tau.ac.il

גדי מלאכו וקייס מולועלם טמייט,

סטודנטים